

Etter lokalvalget:

Gjør alvor av kutt i politikerlønna

Foto: Dreamstime.

Alstahaugs nye varaordfører:

– Sjukehus har enorm sprengkraft

Foto: Marianne Vante/Helgelands Blad.

Foto: Eivind Volder Rulle.

Linn Stalsberg med ny bok:

– Vi må ta tilbake samtalen om alternativer til nyliberalismen

LEDER:

“Valgresultatet representerer et virkelig nasjonalt gjennombrudd for Rødt.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

JOBBen:

“Foodora-streiken vant fram fordi de ansatte var villige til å sette makt bak krava!” MARKUS HANSEN, FAGLIG LEDER I RØDT

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

Gjennombrudd

LEDER

Aldri før har så mange stemt på Rødt. Hele 101 316 la Rødt-seddelen i stemmeurnen på valgdagen. Det har gitt oss 198 kommunestyrerepresentanter og representasjon på alle landets fylkesting. Dette valgresultatet representerer et virkelig nasjonalt gjennombrudd for Rødt. Det er en seier for alle oss som ønsker et Norge hvor alle kan gå med hevet hode, hvor de som rammes av sykdom og ledighet møtes med omsorg og verdighet, ikke mistanke og mistillit.

Over hele Europa går sosialdemokratiske partier tilbake. Men dette er ikke bare en trend. De kan også skylde seg selv. Arbeiderpartiet har stått på feil side i mange saker som engasjerer. De har gått sammen med høyresida i forlik om en skattereform som øker forskjellene, sentralisering i blant annet politi og forsvar, og de har slått ring om foretaksmodellen i helsevesenet. De har sagt ja til mer kontroll over norsk kraftpolitikk i hendene på EU. Og de mangler handlekraft mot klimaendringer.

Men i motsetning til i mange andre land kommer ikke sosialdemokratenes fall høyrepopulistene til gode. Heldigvis. Mange steder synker Frp som en stein. Veksten i lokalvalget kom hos røde og grønne partier, som prioriterer kamp mot forskjeller, for miljø og en politikk for folk i hele landet. Vi har ingen høyrebølge i Norge. Vi har en protestbølge mot forskjeller og politisk handlingslammelse.

Allikevel er jeg bekymra. Vi ser skremmende utviklingstrekk: Velferdsprofitorer utnytter lovverket for å dumpe lønna og svekke rettighetene til de som jobber med omsorgen for noen av de svakeste blant oss. Andelen fagorganiserte går ned og bruken av innleid arbeidskraft øker. Mer enn noensinne trenger vi et parti som konsekvent står opp for det som er i folk flest sin interesse.

En av dem som stemte Rødt for første gang i år, er 56 år gamle Tove Wikstrøm, som Aftenposten intervjuet rett før valget. Hun er tillitsvalgt i Fagforbundet og hadde stemt Arbeiderpartiet hele livet, men i år ble det Rødt. «Jeg så at det jeg alltid har stemt, ikke nytter lenger,» sa hun til avisa. Hun håper en stemme til Rødt skal gi ekstra kraft bak hennes hjertesaker, som rusmiddelomsorg, helsetjenester og tilbudet til de eldre. Nå blir det vår jobb ikke å skuffe Tove. Vi skal ikke skuffe alle de som har vist oss sin tillit. Jeg har hengt opp intervjuet med Tove på skapdøra mi. Der skal det henge som en daglig påminnelse om alle som stoler på at vi står på for dem.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Dronningens gate 22
0154 Oslo

Gjør alvor av i politikerlø

Fra toppen og ned: Rødt vil kutte i de høye politikerlønnene. Foto: Dreamstime..

POLITIKERLØNN

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Noen må jo sette ned foten for den lønnsгалoppen som har vært blant politikere, sier Mímir Kristjánsson fra Rødt Stavanger.

Å kutte politikerlønnene har vært en viktig sak for Rødt både på Stortinget og i kommunevalgkampen. I Stavanger startet de med ordføreren.

– Ordføreren i Stavanger kommer til å gå ned ca 150 000 kroner i årslønn. Det er et symbolvedtak, det er i og for seg ikke noen revolusjon i seg selv, sier Kristjánsson.

Han påpeker at ordførerlønna fremdeles nærmer seg 1,2 millioner, men ser det likevel som historisk at Rødt fikk gjennomslag for å kutte:

– Det har vært vanskelig å få Ap med på dette kravet, men i Stavanger har de stilt seg bak det. Det har nok sammenheng med at de har vært lenge i opposisjon. Men kutt i politikerlønn er et Rødt-krav, det er det ingen tvil om. Det er bare Rødt som prioriterer å kjøre dette kravet, sier Kristjánsson.

Stort lønns-gap

Rødt-representanten er godt fornøyd med at flere kommuner ligger an til å følge etter med lønnskutt for politikere.

– Vi begynte her, og nå har de satt ned lønna i Ullensaker med en halv million. Vi føler vel at vi burde toppe det, ler Kristjánsson.

Han mener det er på høy tid å gjøre noe på området.

– Noen må jo sette ned foten for den lønnsгалoppen som har vært blant politikere. Det er Rødts linje i alle kommuner og på Stortinget. OK, det er en viktig jobb å være ordfører, du skal ikke tjene dårlig – den er grei. Men hvorfor i all verden skal ordføreren tjene fire ganger mer enn hun som jobber i barnehagen der jeg leverer ungen min? Sykepleiere, lærere, de som jobber i parkene, de ivaretar noe av det kjæreste vi har. Da blir det rart om jeg som politiker skal tjene dobbelt så mye. Hannah Berg fra Rødt Fredrikstad synes også

det er urimelig.

– Jeg mener avstanden mellom folket og politikerne er for stor, og lønna er et av stedene dette virkelig vises. Det er helt tulle at lønnsnivået for politikere generelt ligger så høyt over vanlige jobber. Er det virkelig slik at vi mener at ordføreren er verdt tre sykepleierstillinger? spør Berg.

Overmodne politikere

Etter valget ble Rødt og Miljøpartiet De Grønne en del av det politiske flertallet sammen med partiene som styrte Fredrikstad i forrige periode. Berg lover fortsatt kamp for Rødt-kravet om lønnskutt blant toppene.

– Planen nå er å prøve å endre meningene til flertallet før lønnsforhandlingene i tredje kommunestyreår. Om ikke vi får kuttet, så er plan b å fryse lønningene. Der er det flere av de andre partiene som har sagt seg villig til å støtte oss, men vi får se om støtten holder frem. Vi må nok stålsette oss og bruke media og opinionen for å få dette igjennom.

Berg frykter flere uheldige utslag når politikere har mye høyere inntekter enn folk flest.

– Med høye lønninger er det kanskje lett å bli overmoden i politikken, fordi det rett og slett er så lønnsomt å være folkevalgt. Penger skal ikke være motivasjon for å fylle et tillitsverv, men det kan fort bli det.

Mister grepet

– Jeg tror mange undervurderer hvor viktig penger er, sier Mímir Kristjánsson.

– Bare tenk på forskjellen på å tjene 400 000 og 600 000 i året. Det er noen ferier, det. Du kan kjøpe det ungene vil ha. Når folk tjener over en million, mister de fort grepet om hva slags virkelighet vanlige folk lever i. Med så høye lønninger kan du spise ute hele tida, kjøpe det du vil ha, ungene kan få det nyeste, alt det der. Mens de fleste må alltid tenke seg om: har jeg råd til dette?

Også Berg advarer mot å la politikere bli isolert fra resten av samfunnet.

– Problemet er at folk glemmer veldig fort hvor de kommer fra. Det er fort gjort å glemme hvordan

kv kutt nna

dårlig råd påvirker deg om du selv har mer enn nok penger. Det er selvfølgelig mange sympatiske og empatiske politikere, men jeg tror det er altfor lett å overse menneskene bak rapportene og tallene en får lagt frem i styre og stell, sier hun.

– I tillegg står mange politikere fullstendig på utsiden av arbeidslivet så lenge de er folkevalgte, fordi de ikke trenger å jobbe ved siden av. Og vipps! Så har du vært folkevalgt i tre perioder og ute av arbeidslivet i 12 år. Jeg tror vi er bedre tjent med deltidspolitikere som fortsatt står med en fot planta i arbeidslivet.

Må kutte fra toppen

Kristjánsson mener lønnsgapet mellom politikere og folk flest også er relevant for nedvekst og omfordeling. De som har mest, må gi slipp på mer når kloden ikke tåler stadig økende forbruk:

– Vi som er sosialister er ikke mot å kutte, men vi vil kutte fra toppen og ned. Det som skjer nå, er at de kutter fra bunnen og opp. Regjeringa kutter i AAP-ordninga. Hvor mye er det snakk om, 100 millioner? Jeg er sikker på at vi lett kunne funnet de pengene ved å kutte i politikerlønninger i stedet.

Ragna Vorkinnslien fra Rødt Trondheim nekta denne høsten å ta imot hele lønna som nyinnvalgt kommunalråd i Trondheim. Kommunen betaler ut det samme uansett, dermed ble løsninga å be partiet ta imot den delen av lønna som overstiger norsk gjennomsnittslønn. Folkevalgte i Rødt praktiserer også ei ordning der møtegodtgjørelse blir overført til partiet.

– Partiskatten hjelper oss nok med bakkekontakten. Også tror jeg de fleste i Rødt er klare over den før de velger å stille til valg. På den måten sikrer vi kandidater som er motivert av å endre samfunnet, ikke av personlig berikelse, sier Hannah Berg.

Vil minske avstanden

Berg tror det også trengs andre grep som kan minske avstanden mellom politikere og folk flest.

– Jeg mener kommune-Norge har ei kjempeutfordring med å kommunisere politikk og tiltak ut til folket. Mange er frustrert, og med god grunn, men jeg tror frustrasjonen kunne vært mer konstruktiv om politikere ikke var så arrogante

Kommunestyrerepresentant: Mimir Kristjánsson. Foto: Ihne Pedersen.

Kommunestyrerepresentant: Ragna Vorkinnslien. Foto: Ihne Pedersen.

Kommunestyrerepresentant: Hannah Berg. Foto: Ihne Pedersen.

og svarte noe annet enn «det er sånn det er/du må forstå at...» Gi folk en mulighet til å sette seg inn i sakskomplekser og hvordan politiske vedtak blir fattet!

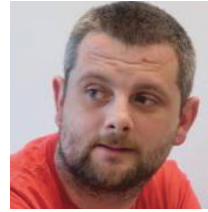
– Selv kommer jeg til å ha åpent kontor fast noen timer i uka. Denne tiden skal brukes til at helt vanlig borgere skal kunne få møte meg for å diskutere det som er viktig for dem. Jeg tror dette vil vise at Rødt i Fredrikstad tar ombudsrollen på alvor. Også må vi faktisk bruke litt tid på å lage delevideoer og legge ut oppsummeringer av saker, sier Berg.

Hun legger til at kommunene må rydde opp i nettsidene sine.

– Det er nesten umulig å orientere seg og finne riktige dokumenter, og språket i disse er ofte tungt og vanskelig. Det gjør ikke akkurat at folk jubler av begeistring.

RØDT Norge RUNDT

TRØNDELAG:

Rødt etablert i Nærøysund

– Rødt Nærøysund ser nå frem til å ta fatt på det politiske arbeidet. Vi skal arbeide for å sette aktuelle saker på dagsorden, også uten plass i kommunestyret. Vi vil være en pådriver for rettferdig fordeling i Nærøysund kommune, og vil kjempe for at de svakeste i samfunnet får en kraftig stemme i det offentlige ordskiftet, sier nyvalgt lagsleder Fredrik Østvang Duna til Ytringen.

OSLO:

Rettferdig miljøpolitikk

Rødt Oslo vil bruke forhandlingene med de rødgrønne til å sikre en miljøpolitikk som tar mer hensyn til vanlige arbeidsfolk.

– Vi er enig i mange av kravene som MDG har, men vi vil ha en miljøpolitikk som er samlende, som gjør at folk med dårlig råd ikke blir rammet. Det må til for at vi ikke skal få den unødvendige polariseringen i miljødebatten som ikke gagnar klimabevegelsen, sier leder i Rødt Oslo, Siavash Mobasherhi til NTB.

AKERSHUS:

Brakvalg på Romerike

Etter lokalvalget får Rødt til sammen 10 folkevalgte i kommunene på Romerike. Kommunestyrerepresentant i Nittedal, Atle Skift, tror det gode resultatet skyldes en kombinasjon av nærhet til hovedstaden og gode lokale saker.

– Vi har markert oss i skolesaken på Elvetangen i Hakadal. Rødt er spesielt opptatt av skole, omsorg og helse. En viktig sak for oss er vår motstand mot at sosialhjelp gir kutt i barnetrygden, sier Skift til Romerikes Blad.

ØSTFOLD:

– Mer sosial boligpolitikk

Rødt Fredrikstad gjorde et brakvalg og gikk fra null til tre representanter i kommunestyret. Partiet har vært med på å sikre nytt rødgrønt flertall i byen. Et av kravene de vil ha uttelling for er en mer sosial boligpolitikk.

– Vi har ingen detaljer å komme med foreløpig, men i løpet av den kommende perioden eller i løpet av de neste to periodene vil mye ha skjedd, slik at unge og ressursvake lettere skal komme seg inn på boligmarkedet, sier Hannah Berg til Dagsavisen Demokraten.

JOBBen

Markus Hansen er leder i Heismontørenes Fagforening og faglig leder i Rødt.

Hva kan vi lære av rosastreiken?

Plattformøkonomi. App-økonomi. Delingsøkonomi. Det finnes mange ulike ord på den delen av arbeidsmarkedet der de rosakledde sykkelbudene i matleveringsselskapet Foodora jobber. Felles for delingsøkonomien, i hvert fall den delen som handler om formidling av arbeidskraft, er at de ansatte ofte har lav lønn, dårlige pensjonsbetingelser, liten trygghet og forutsigbarhet, og mangler innflytelse over egen arbeidshverdag. Det kan endre seg etter at streiken i Foodora endte med seier og undertegning av tariffavtale.

Foodora-syklistene jobber med spedisjon, men med langt dårligere vilkår enn for eksempel yrkessjåfører. Syklistene stiller med egne sykler og egen telefon uten noen form for kompensasjon. De har ikke fått noen sikkerhetsopplæring og de har gått glipp av mange tillegg. Derfor er det ikke så rart at sykkelbudene i Foodora ønsket seg en tariffavtale. Da et hundretalls Foodora-syklistene gikk ut i streik i slutten av august var det ønsket om trygghet og forutsigbarhet som var hovedargumentet deres.

Under den fem uker lange streiken gjorde sykkelbudene mye riktig. Fra dag én var de synlige i bybildet. De satt opp telt på Youngstorget, etablerte sykkelverksted der publikum kunne få fikset syklene sine gratis, og det gikk ikke lang tid før hashtaggen #rosastreiken var veletablert i sosiale medier. De syklet stadig gjennom sentrum med slagord og løpesedler, og ble lagt merke til. Slik vant de kampen om opinionen. Mange slettet Foodora-appen og sverget å ikke bruke tjenesten før tariffavtalen var i havn.

Men sykkelbudene hadde de oddsene mot seg. De har ingen felles arbeidsplass. De har ikke noe pauserom der de møtes og kan slå av en prat. Selv om de gjør den samme jobben er de en uensartet gruppe med ulik tilknytning til bedriften. Noen er kanskje studenter som vil spe på studielånet mens andre jobber heltid med matlevering. Tradisjonell arbeiderkamp har ingen naturlig plass i delingsøkonomien. Eller har den det?

Den viktigste lærdommen fra rosastreiken er at de som jobber innafor den såkalte delingsøkonomien også er arbeidsfolk. Og det er gjennom streikevåpnet at arbeidsfolk kan kjempe til seg rettigheter. En tjeneste som Foodora opphører å fungere når arbeiderne blir enige om å parkere syklene. Syklistene demonstrerte makt og kraft gjennom hele streiken og fortsatte å rekruttere nye medlemmer. Kort tid etter at streiken ble utvidet til Trondheim snudde bedriften og kom syklistene i møte. Rosastreiken vant fram fordi de ansatte sto samla og var villige til å sette makt bak krava. Det er en lærdom med stor overføringsverdi i resten av delingsøkonomien.

Sprengkraft: Folk i Alstahaug røysta på partier som vil slåst for lokalsjukehuset. Foto: Helgelandssykehuset HF/CC.

SJUKEHUS

Vegard Foseide vegard.t.foseide@gmail.com

Alstahaug kommune i Nordland er ikkje som alle andre kommunar. Den består av rundt 920 øyer, Høgre-folk går i 1. mai-tog, og Raudt har varaordføraren.

Vi bryr oss mest om det siste, og i kommunevalet fekk Raudt 17,9 % av røystene. Alstahaug vart vår beste kommune i heile landet. Påtroppande varaordførar Hanne Benedikte Wiig, som også er leiar for Folkeaksjonen for Sandnessjøen sjukehus, fortel at det handlar om nedleggingstruga sjukehus, tillit og at det nyttar å kjempe mot sentraliseringa.

– Sjukehussaka har enorm sprengkraft her. Ikkje berre fordi sjukehuset er lokalisert akkurat her, men fordi folk er avhengige av å ha eit sjukehus nært seg for å ønske å busette seg utpå øyene, ja på heile Helgeland. På grunn av vêr og vind kan ikkje helikopter hente folk på øyer, og ambulansébåt får lang responstid. Då er det viktig med eit sjukehus på kysten, seier Hanne Benedikte Wiig.

Feilslått sentraliseringspolitikk

Det er mange som må leve med ei usikker framtid for sjukehuset sitt. Over heile Noreg er sjukehusstilbod og andre offentlege tenester i fare for å bli sentralisert og forverra.

– Det er fortvilande å bli møtt med argument om «robustheit» og argument som det ikkje finst forskning på. Det er ikkje bevist at det er dårleg kvalitet på mindre sjukehus. Og vi opplever dette på såpass mange område, no nyleg var det tingretten, at folk finn seg ikkje i dette lenger - folk forventar å bli høyrte, seier Wiig. Raudt sin sjukehuspolitikk er dreier seg om likeverd for pasienten, uavhengig av bustad og kjønn.

– Vår politikk treff bra, men regjeringa sin politikk er feilslått oppi det her, når kvinner får lengre veg til fødeinstitusjonar til dømes. Det må vere viktig å halde fram kampen mot helseføretaksmodellen, oppmoder Hanne Benedikte Wiig.

Har du nokre tips til andre som føler at sjukehusstilboda sine er truga?

– Sjølv om ting ser mørkt ut, så må ein løfte blikket og sjå at det nyttar. Eg har jobba med sjukehussak sia 2010, det kan bli tøft å stå i det, men det når jo fram. Folk ser at du kjempar for eit

Blir varaordfører i Alstahaug: Hanne Benedikte Wiig. Foto: Mariann Vatne/Helgelands blad.

rettferdig samfunn. Rolla som ombudsmenn er å formidle det folk ser på som viktig, og når du gjer det, legg folk merke til det, og då røystar jo folk på deg.

Samarbeid med Sp

Det største partiet i Alstahaug vart Sp, med 45 % av røystene. Dei to partia skal no samarbeide med eit stort fleirtal bak seg.

– Grunnen til at vi har funne i lag og er så store, er at Raudt høyrer til det store opprøret mot tap av offentlege arbeidsplassar på Helgeland. Vi har vore tydelege og søkt samarbeid for vår politikk, og vorte oppfatta som samarbeidsvillige og løysingsorienterte. Det blir sjølvsagt utfordrande etter 12 år i opposisjon, men innbyggjarane har vist oss såpass mykje tillit, og eg trur vi skal takle det godt, seier førstekandidaten Wiig.

Og det blir ikkje berre sjukehus som skal prioriterast for det nye fleirtalet. Raudt vil jobbe for mellom betre integrering av flyktningar og auka bulyst i kommunen.

– Og det er veldig viktig for oss å gjere noko med eldreomsorg. Det er eit prekært behov for sjukeheims plassar her, og det vil bli eit hovudfokus for oss å få det på plass, seier den påtroppande varaordføraren.

Raudt og Sps vekst kom etter at dei elles store partia Høgre og Ap gjekk kraftig tilbake i årets lokalval.

– Høgre og Ap har vore lojale til reformane opp gjennom, og får merke det no. Dei lokale representantane for dei blir ikkje røysta fram på grunn av den sentrale politikken. Men Høgre-folk har skriva i avisa at dei ikkje finn seg i Høgre-politikken lenger. Dei har til og med gått i 1.mai-tog for første gong, så det er håp, fortel Wiig optimistisk.

Utfordrer nyliberalismen

Forfatter: Linn Stalsberg. Foto: Eivind Volder Rutle.

IDEOLOGI

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Sosiolog, journalist og forfatter Linn Stalsberg vil at vi skal snakke om nyliberalismen.

Stalsberg er aktuell med boka *Det er nok nå. Hvordan nyliberalismen ødelegger mennesker og natur* på forlaget Manifest. Drivkraften bak utgivelsen er ønsket om en mer ideologisk politisk debatt:

– Vi trenger å forstå i større grad hva slags menneskesyn, hva slags syn på natur og økologi, hva slags idealsamfunn og hva slags store mål de ulike politiske retningene har i sine respektive prosjekt. Hvis vi ikke forstår dette, ender vi opp med store grupper av mennesker som stemmer på politikk som ikke på noen måte tjener deres interesse, eller jordklodens interesse.

– Vi må forstå hva som er vår dominerende ideologi i dag, og hvordan og hvorfor denne har etablert seg som en slags «sunn fornuft» det kan være vanskelig å argumentere mot uten å bli kalt naiv.

Vår tids kapitalisme

Store norske leksikon definerer nyliberalisme som «en samlebetegnelse på økonomiske og politiske ideologier og teorier, som har det til felles at de mener samfunnet i stor grad bør være organisert i henhold til markedsøkonomiske prinsipper.» Stalsberg mener vi langt på vei tar for gitt måten markedskreftene dominerer samfunnet på:

– Aksepten for at markedskrefter skal løse nær sagt alle livets oppgaver, og finne seg tilrette på områder der vi for få år siden ikke kunne forestille oss markedets inntreden, er etablert som normativ. Det betyr at selv partier på venstresiden kan komme til å kalle markedsløsninger for pragmatisk politikk, altså unntatt ideologi, selv om det så klart er stikk motsatt. Det er dette som er vår tids kapitalisme, nyliberalismen. Vi må vite at dette er et helt konkret begrep som helt konkrete mennesker står bak, og at det innebærer helt virkelig og villet politikk som rammer ekte mennesker og natur. Altfor ofte avvises nyliberalisme som noe vagt venstresiden har funnet opp, og dermed dør en viktig debatt omtrent før den har startet.

Ikke tilfeldig med rovdrift

– Folk tenker på så mye forskjellig når de hører

begrepet nyliberalisme. Alt fra Thatcher og Reagan sitt økonomiske system, til teorier rundt forbruk, logoer og shopping, eller knyttet til ord som Human Relations (HR) og New Public Management (NPM). Vi som har barn i skolen, har møtt ordet nyliberalisme når det diskuteres om barna har for mange prøver og om de testes for mye. Mens privatisering av alt fra barnevern til barnehager er nyliberalisme for mange av Rødt Nytt's lesere, tipper jeg.

– Psykologer på sin side ser stadig flere pasienter som har tegn på mentale lidelser typiske for vår tid: stress, uro, selvbekreidelse, utilstrekkelighet, depresjon, ensomhet, håpløshet, avmakt. Mitt mål er å forklare at alt dette har samme rot og samme historie, og at det ikke er tilfeldig at verden i dag driver rovdrift på både mennesker og natur, for ikke å si velferdsstat.

Fra medmenneske til konkurrent

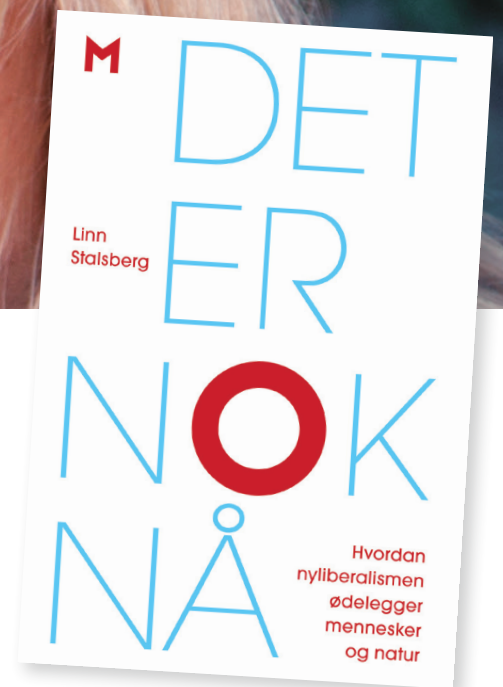
Stalsberg understreker at nyliberalismen påvirker oss som mennesker.

– Vi tilpasser oss samfunnet rundt oss, vi som alle folk til alle tider. Vi vet hva som gjelder, hva som forventes og hva som anses som suksess. Personlighetstrekk som er attraktive i dag, er evnen til «å nettverke» og kjenne mange mennesker, være utadventt, selvhevdende, ha evnen til å snakke seg selv opp og gjerne bløffe litt rundt egne prestasjoner. I tillegg skal man være fleksibel, impulsiv og aldri redd for en utfordring. Målet er få mer ut av en gitt situasjon enn alle andre i samme situasjon. I ytterste konsekvens blir andre folk primært dine konkurrenter fremfor medmennesker.

– Når vi i dag ser i hvilken ekstrem grad folk aksepterer personlig ansvar for alt mulig, ser vi samtidig hvor dypt nyliberalismen har trengt inn i livene våre, og hvor viktig dette er for nyliberalismens suksess som ideologi, påpeker Stalsberg.

Evig vekst?

– De siste årene har en ny og akutt konsekvens av tøylesløs kapitalisme kommet på agendaen: Økologisk krise forårsaket av kapitalismens krav om evig vekst. Spørsmålet om nyliberalismens forhold til naturen utfordrer oss. Nyliberalisme har vært diskutert som økonomi og som politikk, og til nød psykologi, men nå må vi ta det til neste nivå: Hvor passer naturens bærekraft inn, både hos de som ønsker mer marked og hos kritikerne? En vekstøkonomi kan aldri forenes med naturens klare begrensninger på areal, arter, rent vann og

Aktuell bok: Det er nok nå kommer 10. oktober på Forlaget Manifest.

ressurser. Det er opplagt.

Samtidig øker den økonomiske ulikheten, både innad i land og på verdensbasis:

– Under Verdens økonomiske forum i januar advarte organisasjonen Oxfam om at økningen i ulikhet nå er helt ute av kontroll. Så lenge verden insisterer på massiv bruk av markedsløsninger, privatiseringer av velferd, og bruker folkevalgte regjeringer for å legge til rette for at konserner og næringsliv skal ta stadig mer plass, er økende ulikhet både villet og uunngåelig.

– Vi er så vant til å se kapitalismens glans, rike mennesker på flotte båter med fine kropper og tilsynelatende perfekt fremtoning. Men kroppene til tekstilarbeidere som jobber seg i hjel eller før under fabrikker som faller seg, er også kapitalismens kropper. Det er også fattige arbeidere fra Europa i våre egne nabolag her i Norge, som underbetalte og overarbeidede bor trangt, og langt unna familien i hjemlandet. Dette må vi oftere løfte frem når kapitalismens fortrefelighet forsøkes etablert.

Må vise alternativer

Stalsberg mener vi må eie og aktivt bruke begrepet nyliberalisme for å tvinge frem en debatt om ideologien.

– Markedsløsninger har blitt etablert som vår tids sunne fornuft, og i det etableringen ligger mye makt. Risikoen er at mange kan kjenne på avmakt og fantasiløshet, der drømmer om et annet samfunn og andre strukturelle løsninger latterliggjøres eller avvises brått. I vår tid, med økologiske kriser rett foran øynene våre, er denne maktesløsheten og opplevelsen av at «det finnes intet alternativ» mer skremmende enn noensinne. Vi må ta tilbake samtalen om alternativer og insistere på at «stø kurs» i dag dessverre er stø kurs mot enorme kriser for all natur, inkludert menneskene.

Undergraver transportnæringen: Bring etablerer seg i Polen. Foto: Trondheim Havn/CC.

Undergraver transportnæringen

Postens datterselskap Bring Trucking er i ferd med å etablere en ny avdeling i Polen. Fra før av har det statseide logistikselskapet 300 biler i Slovakia som kjøres av lokale sjåførere på langt lavere lønninger enn det som er vanlig i Norge.

Rødt-leder Bjørnar Moxnes mener etableringen av den polske avdelingen vil undergrave norsk transportnæring. Moxnes peker på at erfaringene fra Slovakia viser at sjåførene kjører mye mellom Norge og Sverige på slovakiske betingelser. Nå utfordrer han næringsminister Torbjørn Røe Isaksen til å bruke den statlige eiermakta for å hindre sosial dumping.

– Ved å opprette en ny avdeling i Polen med polsk lønnsnivå bidrar Bring til å presse ned lønninger i transportbransjen, utkonkurrere norske transportarbeidere og transportselskaper, samt motarbeide statlige mål om at økt andel av godstrafikken skal tas på bane og sjø, sier Bjørnar Moxnes til nettstedet FriFagbevegelse.

– Det er vanskelig å ha tiltro til at regjeringen mener alvor med målsettingene sine når selv statlig eide selskaper motarbeider disse gjennom kreative forretningsmodeller og lønnsdumping, sier Moxnes.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Innleie: Bruken av innleie øker kraftig i industrien. Foto: Pixabay.

Kraftig økning i bruken av innleie

En fersk rapport fra samfunnspolitisk avdeling i LO viser at innleien øker kraftig i industrien og at nye jobber i stor grad går til arbeidsinnvandrere på korttidsopphold.

– Det rekrutteres nå mer av arbeidskraft blant folk som ikke bor i Norge. Vi ser en sterk økning av korttidsbosatte utlendinger. Da blir inkluderingsutfordringen overfor de som bor i Norge fortsatt stor. Andel uføre og antall på arbeidsavklaringspenger (AAP) og sosialhjelp har økt. Det er ikke fordi det er attraktivt, men fordi de ikke får muligheter i arbeidsmarkedet, sier sjeføkonom Roger Bjørnstad i en pressemelding fra LO.

– Vi er veldig bekymret over manglende inkludering og den svake utviklingen i arbeidsmarkedet.

Han får støtte fra Rødt-leder Bjørnar Moxnes.

– Mantraet i Norge har vært hele folket i arbeid, men det må være i faste og trygge jobber. Det hjelper lite at flere er i arbeid i industrien når stadig flere av oppdragene utføres av utlendinger på korttidsopphold, sier Moxnes til nettstedet FriFagbevegelse.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Boligpolitikk: En rettferdig boligpolitikk krever alternativer til dagens marked. Foto: Woodley Wonderwork/CC.

– På tide å tenke nytt om bolig

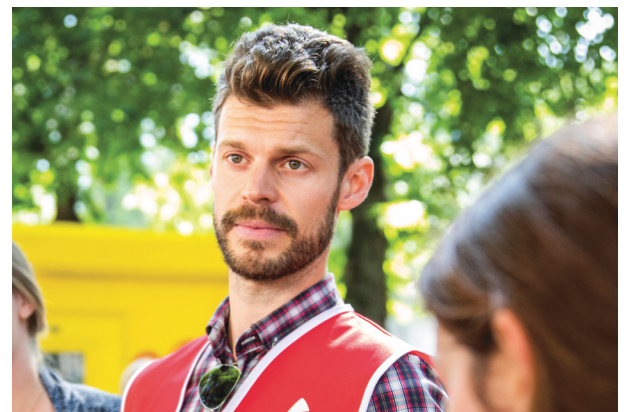
– Vi må slutte å tenke på bolig som en hvilken som helst vare, sier Rødt-leder Bjørnar Moxnes. Nå stiller han forslag på Stortinget om å etablere en tredje, ikke-kommersiell boligsektor.

Etter at det norske boligmarkedet ble deregulert på 1980-tallet har markedskreftene fått herje fritt. Det har gitt en voldsom prisvekst og ført til en situasjon der mange arbeidstakere i ordinære yrker ikke har råd til å kjøpe bolig i den byen de jobber i. Den såkalte «Sykepleierindeksen» fra Eiendom Norge viser at en enslig sykepleier bare ville hatt råd til 3 prosent av de omsatte boligene i Oslo i 2019.

– Det sier noe om urettferdigheten som råder på boligmarkedet, sier Moxnes.

– Vi er nødt til å slutte å tenke på bolig som en hvilken som helst vare. Alle trenger et trygt hjem. Tida er overmoden for at Norge igjen får en boligpolitikk.

– En moderne og rettferdig boligpolitikk krever at vi etablerer alternativer til det kommersielle boligmarkedet, der man i dag må kjøpe i et uregulert marked eller leie til skyhøy «markedsleie». Derfor foreslår Rødt å etablere en

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Ihne Pedersen.

tredje, ikke-kommersiell boligsektor bestående av borettslagsleiligheter som kommer i tillegg til dagens markedsbaserte system. Slike leiligheter eies på samme vis som i dagens borettslag, men priser og omsetning skal være regulert.

– Vårt forslag vil sikre tilgjengelig boliger til en pris som vanlige lønntakere kan ha råd til. Dette er et av de viktigste tiltakene vi kan gjennomføre i kampen mot økte forskjeller, sier Moxnes.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

– Ingen blir friskere av å få dårligere råd

Rødt-nestleder Silje Kjosbakken reagerer skarpt på regjeringas forslag om å kutte i arbeidsavklaringspengene.

I sitt statsbudsjett foreslår regjeringa at minsteytelsen i stønadsordningen arbeidsavklaringspenger (AAP) skal reduseres fra 198 000 til 130 000 kroner. Endringen gjelder bare nye mottakere under 25 år, men kuttet vil likevel ramme rundt 12 000 unge.

– Dette er det siste i en lang rekke eksempler på usosiale kutt der regjeringa tar fra de som har minst fra før av. Det vitner om en fullstendig mangel på forståelse for disse menneskenes situasjon. Det er jo ingen som blir friskere av å få dårligere råd, sier Kjosbakken.

Regjeringa vil også fjerne ung ufør-tillegget i AAP-ordningen. Rundt 4000 personer fikk dette tillegget, som utgjør 44.000 kroner i året, i 2016.

– Dette er heller ikke første gang regjeringa bruker AAP som salderingspost. I 2017 ble maksimal stønadsperiode redusert fra fire til tre år, vilkårene for forlengelse ble strammet inn, og maksimal forlengelse ble begrensa til to år. Det er alarmerende å se hvordan regjeringa bygger ned det sosiale sikkerhetsnettet bit for bit.

Rødt-nestleder: Silje Kjosbakken. Foto: Ihne Pedersen.

– Rødt mener fellesskapet bør gi trygge økonomiske rammer for dem som trenger å få avklart sin helse- og arbeidssituasjon. Derfor vil vil reversere innstrammingene, øke ressursene til NAV og sikre mottakerne av arbeidsavklaringspenger tid nok til å bli frisk uten å risikere å bli fratatt ytelsen, sier Kjosbakken.

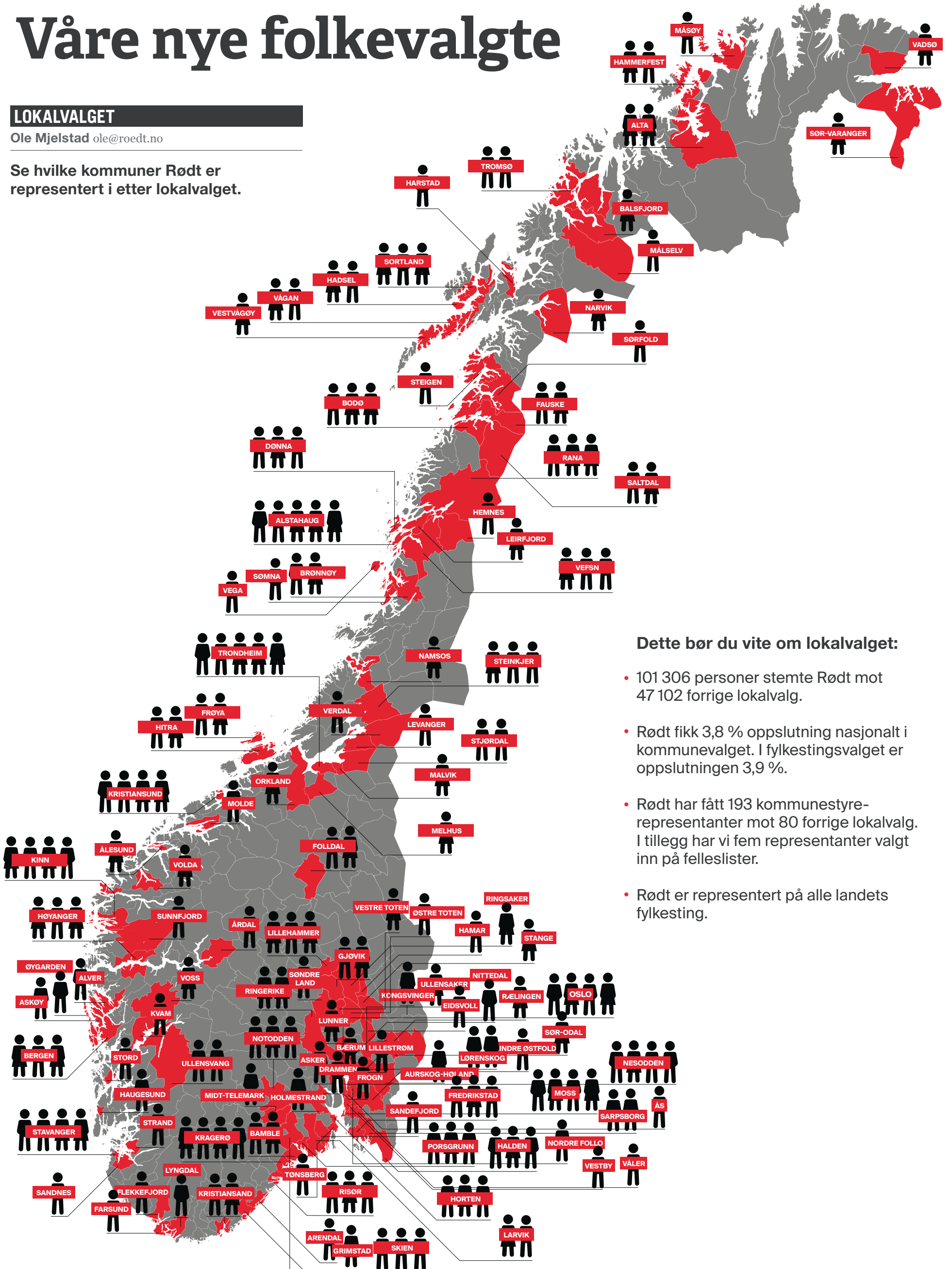
Brage Aronsen
brage@roedt.no

Våre nye folkevalgte

LOKALVALGET

Ole Mjelstad ole@roedt.no

Se hvilke kommuner Rødt er representert i etter lokalvalget.

Dette bør du vite om lokalvalget:

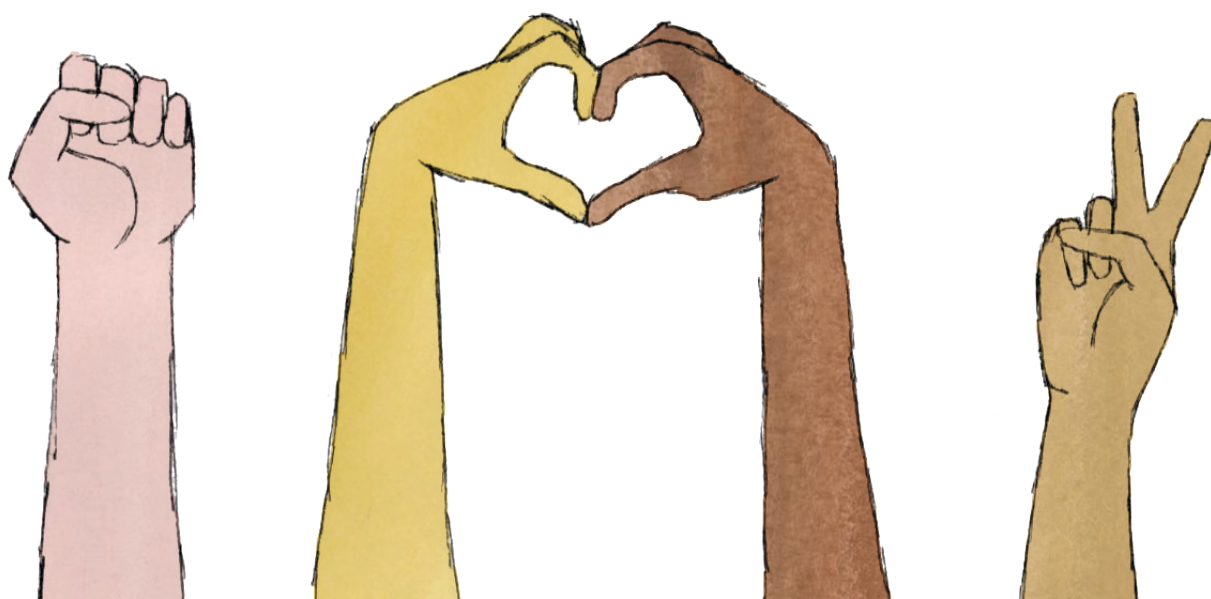
- 101 306 personer stemte Rødt mot 47 102 forrige lokalvalg.
- Rødt fikk 3,8 % oppslutning nasjonalt i kommunevalget. I fylkestingsvalget er oppslutningen 3,9 %.
- Rødt har fått 193 kommunestyre-representanter mot 80 forrige lokalvalg. I tillegg har vi fem representanter valgt inn på felleslister.
- Rødt er representert på alle landets fylkesting.

DAGSKONFERANSE 9. NOVEMBER:

Motstrategier – Rasisme, islamofobi og stengte grenser

Antirasistisk og minoritetspolitisk utvalg i Rødt og Rødt Oslo Solidaritetslag inviterer til antirasistisk dagskonferanse lørdag 9. november på Samisk hus i Oslo.

Mer info og påmelding rødt.no/motstrategier

Illustrasjon: Clara Doupovec.

HVA SKJER?

25. - 27. oktober

RØD UNGDOMS FEMINISMEFESTIVAL

Ellingsrud skole, Oslo. rødungdom.no

2. november

NEI TIL EUS KVINNEKONFERANSE

Hollendergata 5, Oslo. neitileu.no

4. november

KONSERT MED SOSIALISTISK KOR OG OHNESORG

Kulturkirken Jakob, Oslo. jakob.no

16. november

DAGSSEMINAR OM SKATTEPARADISER

Skatten, Hagegata 24, Oslo. attac.no

7. desember

PÅ GJENSYN MED RUDOLF NILSEN

Cosmopolite scene, Oslo. cosmopolite.no

12. desember

LOS ORGANISASJONS-KONFERANSE

Sørmarka. lo.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

Få med deg siste nummer av Gnist!

Det annet kjønn – 70 år og fortsatt viktig //
Feministisk praksis // Hvorfor kom
aldri #MeToo til Afrika?

Abonner på Gnist
100 kr for et år

Send mail til
gnist@marxisme.no
for bestilling.

Eller kjøp nummeret
på www.marxisme.no

ANNONSE:

Rødt Hjemmefra

Få med deg en ny sending av Rødts
direktesendte program på YouTube og
Facebook torsdag 17. oktober kl 20:00.

Mer info på rødt.no/hjemmefra

ANNONSE:

Støtt Rødts økonomi

BLI RØDREV

Blir du Rødrev betaler du medlemskontingenten i Rødt månedlig. Det betyr mye for å sikre Rødt en stabil økonomi.

Du velger selv hvor mye du vil betale hver måned. De fleste Rødrever betaler 150-200 kroner i måneden, men det er ingen øvre grense. En tredjedel av månedlig sum går til Rødt sentralt. Resten går til lokallaget, og du er med på å støtte opp om lokal politisk aktivitet.

Kom i gang på rødt.no/rodreven.

Bli medlem i Rødt!

Send sms med «Rødt [navn] [din e-post] [din adresse]» til 2090 eller se rødt.no/innmelding

fb.me/roedt

@raudt

@stemroedt

Følg oss i sosiale medier for å oppdage mer om Rødt, få svar på det du lurer på og dele med vennene dine.

